

EDITORIAL

El desig de crisi

Tots els esforços del Cap del govern van adreçats a impedir el plantejament de la crisi en uns moments que semblaria una imposició dels obscuracionistes. La crisi és latent i seria infantil negar la seva existència en el si del govern, però no tots els partits que pugnen i desitgen la crisi són moguts per l'afany de purificar el sistema de govern, n'hi ha algun que més aviat desitja el traspàs del poder.

Una fracció de les oposicions, el partit radical, per exemple, ha donat sempre la impressió que la única cosa que realment movia la seva actitud era gaudir dels avantatges del poder i de les seves derivacions. Es a dir, que la seva oposició no era fonamentada en cap ideal generós de protesta contra les lleis sectàries o les reformes injustes, sinó que només especulava damunt la pròpia actitud d'obstrucció o de possibilisme negatiu.

La crisi, però, s'haurà produït i resolt, si hom arriba al seu plantejament autèntic, sense l'entusiasme actiu del país, desinteressat del procés de descomposició llanguent d'aquestes Corts que ja de bell antuvi no el representaren per l'equívoc inicial que hi hagué en llur elecció i en llur actuació immediata. El país seguirà esperant el resultat veritable de la crisi més profunda que la ministerial; la crisi de l'estructura de l'Estat, encara no superada, la crisi dels prejudicis partidistes, encara no bandejats, la crisi de les consciències encara no prou lliures ni prou liberalment defensades.

Un poder executiu, un govern, unes Corts movent-s'hi a voltant, uns partits polítics que s'ignoren reciprocament, no són un país, ni són la seva governació. Es la realitat viva de la nació la que ha determinar les modificacions d'aquells organismes i ha de marcar de fet la trajectòria del governament veritable.

Els Ajuntaments elegits per l'article 29

Les comissions gestores a la nostra Circumscripció de Girona

Són 138 els pobles afectats a les terres gironines per la llei del Parlament Català que disposa que es constitueixin Comissions gestores, que han de començar d'actuar el dia 20 de maig, en substitució dels Ajuntaments elegits per l'article 29.

Són els següents:

Partit judicial de Figueres

Boadella, Cabanelles, Castelló d'Empúries, Ciurana, Cistella, Dosquers, Espolla, Llers, Massanet de Cabrenys, Mollet de Perelada, Palau de Santa Eulàlia, Pont de Molins, Pontós, Riumors, Santa Llúcia, Tarabaus, Terrades, Torroella de Fluvià, Vilamalla, Vilanant, Vilasacra i Vilatenim.

Partit judicial de Girona

Aiguaviva, Amer, Bàscara, Bellcaire, Besanó, Campllong, Canet d'Adri, Cassà de la Selva, Celrà, Collurús, Cornellà de Terri, Esponellà, Flassà, Fontcuberta, Garrigoles, Juyà, Llagostera Llabilles, Medinyà, Palau Sacosta, Porqueres, Quart, Sant Andreu del Terri, Sant Daniel, Sant Gregori, Sant Jordi Desvalls, Sant Joan de Mollet, Sant Julià de Ramis, Sant Martí de Llémarna, Sant Martivell, Sant Mori, Sant Vicens de Camós, Santa Eugènia de Ter, Serinyà, Ventalló, Vilablareig, Vilademant, Vilademuls, Viladesens, Vilahur i Vilopriu.

Partit judicial de La Bisbal

Bagur, Castell d'Empordà, Corsà, Cruïlles, Fontanilles, Fonteta, Foixà, Gualta, La

Pera, Monràs, Parlabà, Peraltallada, Rupit, Sant Feliu de Guíxols, Sant Joan de Palamós, Sant Sadurní, Serra de Daró, Torrent, Ullestruts i Vulpellac.

Partit judicial d'Olot

Argelaguer, Baget, Bas, Batet, Begudà, Besalú, Beuda, Juanetes, La Pinya, Les Planes, Maià de Montcal, Mieres, Montagut, Oix, Sant Ferreol, Ridaura, Sant Aniol de Finestres, Sant Feliu de Pallarols, Sant Miquel de Campmajor, Sant Privat de Bas, Sant Salvador de Vianya i Valldeviana.

Partit judicial de Puigcerdà

Bolvis, Canyelles, Freixanet, Les Lloses, Llanàs, Molló, Ogassa, Palmerola, Pardines, Planols, Sant Cristòfor de Toses, Sant Pau de Segúries, Setcases, Usús, Vilallonga de Ter.

Partit judicial de Santa Coloma de Farnès

Breda, Caldes de Malavella, Espinelves, Massanés, Riudarenes, Sant Andreu Salou, St. Feliu de Buixalleu, Sant Hilari Sacalm, Sant Pere d'Ossor, Sils, Susqueda, Tossa i Viladrau.

En 131 d'aquestes 138 poblacions Lliga Catalana té dret al nomenament d'un membre de la Comissió gestora.

-Rossers P. DOT -
Representació i venda a Girona: R. Baró, Ferrándiz i Baró, 12a, 2a.

DIETARI

El Dispensari Municipal

No essent ja solament una ni dues les vegades que hem notat una deficiència marcada en el servei d'assistència mèdica al Dispensari Municipal hem de cridar l'atenció del nostre Ajuntament, espectatament del Conceller en Cap per tal que procuri exigir el compliment de la llei que obliga els senyors metges municipals a romandre en el Dispensari quan estan de guàrdia. Disortadament la nostra ciutat amb els seus carrers estrets i l'excés de trànsit, no és molt dotada de precaucions per a evitar que els vianants estiguin lliures d'ésser víctimes d'atropells i això fa que haguem de lamentar periòdicament accidents de circulació.

Tot d'una que el desgraciat vianant és contusionat a causa d'un accident el primer que s'acut a les persones que corren al seu auxili és portar-lo a la farmàcia més propera per tal de practicar-li la cura d'urgència. Però són molts els casos registrats darrerament en que el farmacèutic s'ha negat a prestar auxili a l'accidentat alegant que per aquests casos està establert precisament el Dispensari Municipal. A correuata els familiars han traslladat el ferit a aquell lloc, però durant llargues estones els metges que estan de guàrdia al servei de l'Ajuntament, no hi són presents. Entretant el ferit o deixa d'ésser assistit com cal o bé s'ha de sotmetre a les mans del practicante que opera a guisa d'aprenentatge o alliconament, amb veritable perjudici del malalt i amb no gens dissimulat disgust dels qui ho han de presenciar.

Convindria posar-hi remei a aquestes deficiències d'un servei tan intimament lligat amb el poble que és el qui a la llarga satisfà, comunament per mitjà dels impostos municipals, les quantitats que es distribueixen per als diferents serveis d'assistència pública a càrrec del municipi. Els metges, per tant, que tot i estar de guàrdia abandonen el seu lloc fan un tort al poble que els pot haver de menester.

Perque s'han repetit massa aquests casos ens veiem obligats a cridar l'atenció del nostre Ajuntament, especialment del Conceller en Cap.

J. A.

J. M. BOSCH MASGRAU

METGE

Tisiòleg de l'Hospital de les comarques gironines Medicina general. Malalties del cor i dels pulmons Consulta de 11 a 1 de 4 a 6 Plaça de l'Oli, 2, principal i pujada de Sant Domènec Telèfon 251

Llegiu i propagueu "DIARI DE GIRONA"

POLITQUES

Mosaic polític

Al Parlament espanyol el diputat catòlic senyor Beunza s'acomia de la Cambra puix que renúncia al càrrec de diputat, i digué que no creu que les oposicions acabin l'actual persecució religiosa, ja que ell coneix diputats antimaterialistes que són més sectaris que el mateix Govern. Acabà dient que pel que es refereix a les autonomies regionals se sent identificat amb el Govern.

També intervingué en el debat el senyor Ayats, el qual digué que el hecetarisme actual no ha aconseguit més que enfortir i augmentar la fe dels catòlics.

A Bilbao, els nacionalistes feien funcionar una estació de ràdio potentíssima, que trameia, àdhuc, emissions de televisió. Destacats elements del nacionalisme d'Euzkadi han fet públic llur reconeixement per la col·laboració espiritual que els ha prestat el poble de Catalunya en els darrers moviments nacionalistes.

Avui a les deu del vespre tindrà lloc al Centre Catalanista una conferència pública a càrrec del jove advocat i publicista Pere Rigau Vila qui parlarà del tema "Desapareixerà l'Estat capitalista?".

En el Parlament català ahir continuà la discussió del projecte d'Estatut interior. La Cambra s'ocupà del títol IV, que fa referència a l'autonomia municipal. El senyor Serra i Moret combaté la totalitat, a favor d'una ampla facultat dels municipis.

La minoria socialista combaté el Projecte d'Institut contra l'Atur Forçós. Fou llegida una proposició de Llei, d'aquesta mateixa minoria, relacionada amb les Cambres de la Propietat. El senyor Duran i Ventosa féu una pregunta relativa al Gran Teatre del Liceu.

En el discussió del projecte de Congregacions religioses al Congrés de Madrid el diputat per aquesta circumscripció senyor Ayats, justificà el silenci guardat fins ara en la discussió d'aquest projecte de llei, per tenir el ple convenciment, que han confirmat els fets, que no seria acceptada cap iniciativa dels diputats catòlics per a millorar-lo a tenor de llur ideologia.

Digué a la majoria que no es vani de la seva obra anticatòlica.

Aquesta ha tingut la virtut de produir una sotragada en les consciències dormides i avui surten bravamant els ciutadans abans indiferents, que senten enfortits els seus anhels i la fe de Jesucrist en totes les seves actuacions.

-DOS PISOS PER A LLOGAR, a la Torre Gironella, 8. Raó Narcís Manera, Pavo, 17.

La competició de l'ensenyament

per Joan Estelric

En tota la controvèrsia a l'entorn de la Llei de Confessions i Congregacions religioses, la finalitat més clara, més acusada, és aquesta: l'Estat vol prendre a l'Església la direcció de les consciències. L'Estat, així, s'atribueix unes finalitats que no té, ni en la mateixa Constitució que s'ha donat; el servei de la cultura que s'ha posat, constitucionalment, com una obligació essencial, no el facultat pas a dominar els esperits. Més diríem: les necessitats reals del "servei de la cultura" poden exigir, i exigeixen, la llibertat d'ensenyament; l'Estat, en molts casos, servirà millor la cultura, o les cultures, o els esforços culturals, limitant-se a garantir-ne el lliure desplegament.

L'Estat, per a suprimir la competició de l'Església, comença per prohibir-li l'exercici de la facultat d'ensenyar. Després, no tenint mitjans propis suficients, l'Estat intenta prendre'ls a les organitzacions religioses. L'actitud de l'Estat revela una rivalitat de botiga. Utilitza la seva força actual per anihilar la concurrència de les institucions lliures. L'acte de força és massa brutal perquè no aparegui amb teta la seva odiositat i cruesa.

Preferim, naturalment, que no hi hagi lluita entre l'Església i l'Estat; però, si n'hi ha d'haver, un mínimum de netedat en el joc reclama que les institucions pedagògiques de l'Estat i les de l'Església puguin competir i que el ciutadà triï. Perquè l'Estat senti l'estímul de posseir les millors institucions pedagògiques, cal que n'hi hagi de privades en competència. Suprimint la concurrència de les ordes religioses, l'Estat no tindrà cap interès a millorar els propis establiments. La cultura, la instrucció general en patirà. Les formes d'unicitat, oficialitat monopolitzada i uniformitat en el tipus cultural, determinen descens en la cultura intel·lectual i ètica d'un poble; només marquen progrés les formes de llibertat o de competició.

Si calgués considerar els resultats, ¿on es dona la millor preparació? Fins ara els mi-

llors resultats s'han obtingut en les escoles congregacionistes; en les institucions de l'Estat, a Espanya, els resultats més aviat han estat minsos, llevat de certes càtedres universitàries, certes encertades iniciatives com els Instituts-Escola, certes organitzacions de cultura superior i ampliació d'estudis, totes les quals obtenien eficàcia justament perquè venien a ésser una protesta o assaig contra les normes rutinàries i burocràtiques que determinen la ineficiència oficial. Però, ultra els resultats numèrics, hi ha d'altres arguments més sòlids a favor de l'ensenyament lliure. Aquest no crea una floració burocràtica esponsorosa com la de l'Estat. En l'ensenyament lliure, l'educador, no essent protegit per cap privilegi oficial, s'imposa majorment de la gravetat de la seva tasca. Si falseja la pedagogia en "instrumentum regni", si en els seus establiments no hi ha ordre, ni disciplina, ni autoritat, si el treball no s'hi fa a plaer, si el deure no s'hi compleix fàcilment, si no hi ha sollicitud afectuosa, els seus establiments hauran de plegar.

Els de les congregacions no direm pas que siguin perfectes; admetem la possibilitat que, en un cert nombre, siguin deficients. Però no són millors els de l'Estat. I, per a nombroses necessitats, els de l'Estat no existeixen. En tindrà quan els hagi pres a les congregacions. ¿Els mantindrà llavors a la mateixa altura? ¿Els millorarà? Cal tèmper, més aviat, els efectes de la supressió de la lliure concurrència.

Perquè els defectes de l'ensenyament a Espanya són intrínsecs a la manera espanyola de portar les institucions de cents, manera contrària a la llibertat i a la competició lliure. En l'ensenyament secundari, per exemple, s'ha pogut comprovar que els resultats millors són dels col·legis congregacionistes; superioritat del personal docent, millor utilitat científica. I aquests resultats es troben considerablement minvats encara per l'exigència estatal de l'oficialisme que no permet la competició de mètodes, textos i programes; si els resultats no són millors, la culpa radi-

Centre Catalanista de Girona

Avui dissabte, dia 6 de Maig de 1933, a les 10 del vespre

CONFERENCIA PUBLICA

a càrrec de l'advocat i publicista

Pere Rigau i Vila

qui desenrotllarà el tema

Desapareixerà l'Estat Capitalista?

L'ACTE SERA PUBLIC